

Toelichting:

In onderstaande tabel zijn alle productdoelstellingen uit de begroting 2016 opgenomen. Per doelstelling is aangegeven of deze volgens plan verloopt.

Waar dit niet het geval is (oranje of rode smiley) is er een toelichting opgenomen. Deze toelichting is ook opgenomen in het bijlagenboek bij de Kadernota 2017-2020

Product	Activiteit	1e berap 2016	Toelichting 1e berap 2016
1.1 Gemeenteraad	De gemeenteraad ondersteunen bij de volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende taak door het organiseren van 7 raadscycli (presidiumvergaderingen, infobijeenkomsten, <u>opiniebijeenkomsten en raadsvergaderingen</u>).		
1.1 Gemeenteraad	Controleren van het uitvoeren van het Beleidskader.		De eerste politieke controle van het beleidskader zal zoals afgesproken plaatsvinden bij de kadernota. De behandeling hiervan is voorzien in de periode juni/juli 2016
1.1 Gemeenteraad	Implementeren van de nota verbonden partijen.		Nog niet alle verbonden partijen hanteren de planningsafspraken zoals opgenomen in de nota verbonden partijen. Enkele verbonden partijen hebben niet (tijdig) de kaderbrief 2017 aangeleverd. In maart heeft een aantal Gemeenschappelijke Regelingen een toelichting gegeven op de kaders. Deze bijeenkomsten hebben nog niet geheel gebracht wat de bedoeling was, namelijk een dialoog tussen de raadsleden en de verbonden partij over de kaders. Vaak bleef de dialoog nog beperkt tot vraag en antwoord
1.1 Gemeenteraad	Op basis van de evaluatie van de infobijeenkomsten besluit de gemeenteraad over aanpassing van het vergadermodel. Hierbij wordt ook gekeken naar de mogelijkheden om bijeenkomsten daar waar dit een meerwaarde heeft, buiten het Oude Raadhuis te houden		
1.1 Gemeenteraad	Bij de infobijeenkomsten van de gemeenteraad informatie te verzamelen over de kwaliteit van burgerparticipatie bij gemeentelijke plannen.		
1.1 Gemeenteraad	Implementeren nieuwe opzet wijkbijeenkomsten door het organiseren van twee wijkbijeenkomsten en een gemeentebrede themabijeenkomst.		Over de nieuwe opzet heeft de gemeenteraad een besluit genomen. Er moet echter nog een wijkbijeenkomst nieuwe stijl georganiseerd worden. De wijkbijeenkomst in de wijk Banakkers voldeed namelijk nog niet aan de nieuwe opzet
1.1 Gemeenteraad	Opzetten jaarlijkse gesprekken met partners over doelstellingen voorafgaand aan de jaarrekening (wat hebben we bereikt) en kadernota (wat doen we om bij te sturen) alsmede de begroting (wat doen we komend jaar)		De bespreking is gepland op 13 juni 2016
1.1 Gemeenteraad	In 2016 zijn geen verkiezingen voorzien.		Op 6 april is een landelijk referendum gehouden over de associatieovereenkomst EU-Oekraïne
1.1 Gemeenteraad	Het onderzoeken en neerleggen van de bevindingen over de getrouwheid en de rechtmatigheid van jaarrekening en –verslag in een rapportage door de externe accountant. De aansturing van de <u>accountant namens de gemeenteraad vindt plaats door het audit committee</u> .		
1.1 Gemeenteraad	Het meten van het oordeel van de burger door middel van het uitvoeren van een burgerpeiling en/of veiligheidsmonitor.		
1.1 Gemeenteraad	Het onderzoeken van de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gevoerde bestuur door de onafhankelijke Rekenkamer West-Brabant.		

Product	Activiteit	1e berap 2016	Toelichting 1e berap 2016
1.2 College van B&W	Het College B&W ondersteunen bij hun bestuurstaak.		
1.2 College van B&W	Uitvoeren communicatieplan		
1.2 College van B&W	Inwoners actief en in een vroegtijdig stadium betrekken bij de voorbereiding en uitvoering van beleid		
1.2 College van B&W	Het digitaal platform inzetten als extra instrument voor burgerparticipatie.		
1.2 College van B&W	Inwoners betrekken bij het organiseren van een open dag.		De inwoners zullen worden betrokken bij de open dag via het digitale platform. 
1.2 College van B&W	De vijf O's gelegenheid geven om eigen plannen onder de aandacht te brengen van de gemeente		
1.2 College van B&W	Een beroep doen op de vijf O's om zelf ook bij te dragen aan de leefbaarheid in de buurt (zie ook product 3.9 Wijken)		
1.2 College van B&W	Inzetten en verdere uitrol waarderend vernieuwen t.b.v. overheidsparticipatie		
1.2 College van B&W	Inzetten stimuleringsbudget maatschappelijke initiatieven		
1.2 College van B&W	Actief inzetten digitaal platform voor o.a. accommodaties, vrijwilligers, etc.		Vanuit de Vrijwilligerscentrale is een platform voor vrijwilligers opgestart. Voor accommodaties is inzet van het gemeentelijke digitaal platform voorzien in 2017. In-ettenleur.nl is het platform dat is opgestart in Schoenmakershoek en De Keen. Vanuit andere wijken is interesse om dit ook in te zetten.
1.2 College van B&W	Het meten van het oordeel van de burger door middel van het uitvoeren van een burgerpeiling.		
1.2 College van B&W	Het uitvoeren van een onderzoek 213a Gemeentewet of de uitvoering van een beleid(sonderdeel) doelmatig en doeltreffend is		
1.2 College van B&W	Het onderzoeken en neerleggen van de bevindingen over de getrouwheid en de rechtmatigheid van jaarrekening en –verslag in een rapportage door de externe accountant. De aansturing van de accountant namens de gemeenteraad vindt plaats door het audit committee.		

Product	Activiteit	1e berap 2016	Toelichting 1e berap 2016
1.3 Publieksdienstverlening	Volwassenheid in digitale dienstverlening. Het uitvoeren van de volgende activiteiten t.b.v. de ambitie dienstverlening: - Digitalisering dienstverlening verder doorvoeren - Verdere ontwikkeling organisatie en beheer klantcontacten - Project administratieve lastenverlichting (deregulering en procesoptimalisatie) - Antwoord© voor bedrijven doorontwikkelen		In 2015 is het proces parkeervergunningen gedigitaliseerd, waarbij de producten bewonersvergunning, bezoekersschijf en kraskaart digitaal aangevraagd kunnen worden. Het aantal producten en diensten digitaal op transactieniveau is daarmee op 13 gekomen. Als doelstelling voor 2015 was opgenomen 20 producten en diensten op transactieniveau digitaal beschikbaar stellen. Wij verwachten in 2016 hierbij een inhaalslag te kunnen maken, vooral voor producten en diensten in het Burgerzaken domein. Een remmende factor blijft nog wel dat de Elektronische Identiteit (eID), welke nodig is voor digitale identiteitsvaststelling, landelijk nog niet beschikbaar is. Er is vertraging ontstaan in de trajecten verdere ontwikkeling beheer en organisatie van klantcontacten (KlantContactCentrum-KCC) en Antwoord© voor Bedrijven. Dit is het gevolg van prioriteiten die de organisatie moest stellen in verband met beschikbare capaciteit. De administratieve lastenverlichting krijgt een flinke impuls door het project dat zich richt op procesoptimalisatie met behulp van de leanmethode. Het managementteam heeft hiervoor een Task Force Lean ingesteld.
1.3 Publieksdienstverlening	Uitvoeren verbeterpunten naar aanleiding van uitkomsten klanttevredenheidsonderzoeken en Dashboard Dienstverlening		
1.3 Publieksdienstverlening	Klanttevredenheid digitale dienstverlening. Het uitvoeren van de volgende activiteiten t.b.v. de ambitie dienstverlening: - Digitalisering dienstverlening verder doorvoeren; project digitalisering Werken aan ontwikkeling gastheerschap (hostmanship*) - Verdere ontwikkeling organisatie en beheer klantcontacten - Project administratieve lastenverlichting (deregulering en procesoptimalisatie) - Antwoord© voor bedrijven doorontwikkelen		Zie toelichting hiervoor bij doelstelling Volwassenheid in digitale dienstverlening.
1.3 Publieksdienstverlening	Uitvoeren verbeterpunten naar aanleiding van uitkomsten klanttevredenheidsonderzoeken en Dashboard Dienstverlening		
1.3 Publieksdienstverlening	Klanttevredenheid fysieke en telefonische dienstverlening. Het uitvoeren van de volgende activiteiten t.b.v. de ambitie dienstverlening: - Werken aan ontwikkeling gastheerschap (hostmanship*) - Digitalisering dienstverlening verder doorvoeren; project digitalisering - Verdere ontwikkeling organisatie en beheer klantcontacten - Project interne dienstverlening uitvoeren - Project administratieve lastenverlichting (deregulering en procesoptimalisatie) - Antwoord© voor bedrijven doorontwikkelen		De ontwikkeling van gastheerschap (hostmanship) is een cultuurtraject dat doorlopend vordert. Er is meer bewustwording in de organisatie waarneembaar en voelbaar. Zie verder toelichting hiervoor bij doelstelling Volwassenheid in digitale dienstverlening.
1.3 Publieksdienstverlening	Uitvoeren verbeterpunten naar aanleiding van uitkomsten klanttevredenheidsonderzoeken en Benchmarking Publiekszaken		

Product	Activiteit	1e berap 2016	Toelichting 1e berap 2016
1.3 Publieksdienstverlening	Beheer en bijhouding basisregistraties (waaronder Basisregistratie Personen (BRP), Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) en burgerlijke stand	😊	
1.3 Publieksdienstverlening	Fraude met identiteit en inschrijving op adressen in de BRP wordt bestreden	😊	
1.3 Publieksdienstverlening	Sturen op kostendekkendheid leges producten en diensten	😊	
1.4 Dienstverlening aan derden	Dienstverlening gemeenschappelijke regeling Regio West-Brabant (RWB) voortzetten	😊	
1.4 Dienstverlening aan derden	Dienstverlening gemeenschappelijke regeling Werkplein Hart van West-Brabant	😊	
1.4 Dienstverlening aan derden	Dienstverlening ICT gemeente Tholen voortzetten	😊	
1.4 Dienstverlening aan derden	Dienstverlening ICT Veiligheidshuis voortzetten	😊	
1.4 Dienstverlening aan derden	Dienstverlening WMO gemeente Zundert voortzetten	😊	
1.4 Dienstverlening aan derden	Onderzoeken waardering dienstverlening door derden	😊	
1.4 Dienstverlening aan derden	Het leveren van overeengekomen diensten aan derden.	😊	
1.4 Dienstverlening aan derden	Kostendekkende tarieven in rekening brengen en de risico's zo klein mogelijk houden	😊	
1.5 Financiën	Solide financieel beleid voortzetten, reservepositie op voldoende niveau houden en gemeentelijke lastenstijging beperken	😊	
1.5 Financiën	Onderzoeken van mogelijkheden om binnen het huidige voorzieningenniveau te bezuinigen en in ieder geval voor 2017 een sluitende meerjarenraming aan te bieden.	😊	
1.5 Financiën	Voor de langere termijn (2017 en volgende jaren) meer in te gaan zetten op innovatief bezuinigen om duidelijke keuzes te kunnen maken.	😊	
1.5 Financiën	Stijging OZB met het gemiddelde consumentenprijsindexcijfer t-2	😊	
1.5 Financiën	Vergroten risicobewustzijn, organisatorische inbedding van het risicobeheer en verbetering van de informatievoorziening	😊	Het verder ontwikkelen van risicomanagement heeft vertraging opgelopen omdat prioriteiten gesteld moesten worden in verband met de drie decentralisaties (sociaal domein). De ontwikkeling van risicomanagement wordt nu ook gekoppeld aan lopende trajecten (bijvoorbeeld informatiebeveiliging)
2.1 Ruimtelijke ordening	Opstellen en vaststellen van Omgevingsvisie (lange termijnvisie tot 2030) waaronder vaststellen van randvoorwaarden ter bestrijding van leegstand en aanpak herstructurering.	😊	We hadden de verwachting om half 2017 de Omgevingsvisie vast te kunnen stellen. Tot de zomervakantie 2016 halen we bij onze partners informatie op. De informatie verwerken we in een tussendocument. De presentatie was voor de zomer voorzien; dat wordt later. De planning schuift met enkele maanden op. De vaststelling voorzien we nu pas eind 2017.

Product	Activiteit	1e berap 2016	Toelichting 1e berap 2016
2.1 Ruimtelijke ordening	Vaststellen van ruimtevraag voor werklocaties gebaseerd op optimaal benutten bestaande locaties en creëren van kansen voor bedrijven (onderdeel omgevingsvisie).		
2.1 Ruimtelijke ordening	Het opstellen/vaststellen van specifieke gebiedsvisies (zoals Edward Poppelaan 12-Zonnestad, winkelstrip Concordialaan e.o.).		
2.1 Ruimtelijke ordening	Gebiedsontwikkelingen en woningbouwprojecten realiseren die conform de vastgestelde kaders voorzien in de benodigde ruimte voor woningbouw, bedrijvigheid en voorzieningen.		
2.1 Ruimtelijke ordening	Vaststellen van diverse bestemmingsplannen, projectafwijdings-besluiten, uitwerkings-, wijzigings- en exploitatieplannen of overeenkomsten.		
2.1 Ruimtelijke ordening	Opstellen en/of vaststellen van herziening bestemmingsplannen waaronder herziening bestemmingsplan Buitengebied aan provinciale verordening ruimte.		De Wet ruimtelijke ordening kent de plicht bestemmingsplannen om de tien jaar te herzien. Ter voldoening aan deze plicht ronden we dit jaar alleen de integrale herziening van het bestemmingsplan Etten-Oost af. Naar verwachting treedt 1 juli 2018 de Omgevingswet in werking. Het omgevingsplan vervangt het bestemmingsplan. We willen dubbel werk voorkomen en de integrale herziening van bestemmingsplannen op nieuwe regelgeving afstemmen. We bepalen hierover nog een standpunt; in afwachting daarvan pakken we voorlopig geen herziening op.
2.1 Ruimtelijke ordening	Behandeling van planschadeclaims.		
2.1 Ruimtelijke ordening	Voorbereiden soepele invoering nieuwe Omgevingswet in 2018.		
2.1 Ruimtelijke ordening	Uitvoeren actieplan huisvesting (bijzondere) doelgroepen op basis van vraaggerichte benadering.		Voordat we een actieplan opstellen, moeten we eerst het 'Uitwerkingsprogramma Wonen' vaststellen. We stellen dit programma in de loop van het jaar vast. Kijken we naar het vervolgproces en het overleg met partners dan verwachten we dit jaar niet meer te komen tot uitvoering van een actieplan voor huisvesting van (bijzondere) doelgroepen op basis van vraaggerichte benadering.
2.1 Ruimtelijke ordening	Uitbreiden van het woningaanbod door nieuwbouw met bijzondere aandacht voor binnenstedelijke locaties.		
2.1 Ruimtelijke ordening	Uitvoeren van maatregelen ter bevordering van de doorstroming op de woningmarkt.		We kennen al de starterslening. Een voorstel tot invoering van andere doorstromingsmaatregelen nemen we mee in 'Uitwerkingsprogramma Wonen'. Bij een akkoord op dit voorstel werken we de maatregelen uit. Bij de tweede bestuursrapportage melden we hoe ver we zijn en of deze maatregelen nog dit jaar kunnen worden ingevoerd.
2.1 Ruimtelijke ordening	Invoeren en uitvoeren van maatregelen ter behoud van betaalbaarheid woningen.		

Product	Activiteit	1e berap 2016	Toelichting 1e berap 2016
2.1 Ruimtelijke ordening	Invoeren en uitvoeren van maatregelen ter bevordering beschikbaarheid woningen		Over de beschikbaarheid van woningen zijn voor de sociale huursector prestatieafspraken gemaakt met Woonstichting Etten-Leur en Huurdersbelangenvereniging (HBV). Aanvullende maatregelen komen aan bod in het 'Uitwerkingsprogramma Wonen'. Zodra dit programma is vastgesteld, starten we het gesprek met hen en andere partners over (aanvullende) afspraken.
2.1 Ruimtelijke ordening	In regionaal verband vormgeven van samenwerking in kader van Huisvestingswet en nieuwe Woningwet		In het 'Uitwerkingsprogramma Wonen' zetten we in op (sub)regionale samenwerking. Kijken we naar het proces en het overleg met partners dan verwachten we dit jaar geen concrete afspraken tot samenwerking.
2.1 Ruimtelijke ordening	Stimuleren en faciliteren verbeteren woningvoorraad (o.a. levensloopbestendig maken en verlagen energiegebruik).		We zijn gestart met enkele pilots waaronder nul op de meter; andere Initiatieven zijn in voorbereiding. We zijn afhankelijk van de inbreng van partners.
2.1 Ruimtelijke ordening	Incidentele grondverwerving voor aanleg resterende delen ecologische verbindingzones.		
2.1 Ruimtelijke ordening	Begeleiden van agrarisch landschapsbeheer.		
2.1 Ruimtelijke ordening	Aanpassen financieringsregeling monumenten in samenhang met algemeen subsidiebeleid.		
2.1 Ruimtelijke ordening	Waarborgen van archeologische waarden in bestemmingsplannen.		
2.1 Ruimtelijke ordening	De aanvragen voor een omgevingsvergunning worden integraal, zoveel mogelijk digitaal afgehandeld en waar mogelijk binnen een kortere termijn dan de wettelijke.		
2.1 Ruimtelijke ordening	Verbeteren dienstverlening		
2.1 Ruimtelijke ordening	Doorvoeren samenwerking op het gebied van VTH WABO-taken (vergunning, toezicht, handhaving).		Een plan tot samenwerking op het gebied van VTH WABO-taken met andere gemeenten is gereed. Dit plan is voor advies voor gelegd aan de betrokken Ondernemingsraden. We lopen iets achter op planning.
2.1 Ruimtelijke ordening	Voorbereiden soepele invoering nieuwe Omgevingswet in 2018.		
2.1 Ruimtelijke ordening	De handhaving wordt uitgevoerd conform het integraal handhavingsprogramma.		
2.3 Grondbedrijf wonen	Voorraad uitgeefbare gronden per 01-01-2016: 173.000 m ² Voorraad uitgeefbare gronden per 31-12-2016: 133.000 m ² De te verwachten uitgifte: 40.000 m ²		In 2015 werd minder grond voor woningbouw afgenomen. De beginvoorraad op 1 januari 2016 is groter namelijk: 183.700 m ² . We weten niet zeker of de afname van de voorraad wordt gehaald, maar de economie trekt aan.
2.3 Grondbedrijf bedrijven	Voorraad uitgeefbare gronden per 01-01-2016: 60.000 m ² Voorraad uitgeefbare gronden per 31-12-2016: 46.000 m ² De te verwachten uitgifte: 14.000 m ²		In 2015 werd minder grond voor bedrijven afgenomen. De beginvoorraad op 1 januari 2016 is groter namelijk: 83.900 m ² . We weten niet zeker of de afname van de voorraad wordt gehaald, maar de economie trekt aan.

Product	Activiteit	1e berap 2016	Toelichting 1e berap 2016
2.3 Grondbedrijf kantoren	Voorraad uitgeefbaar bedrijfsvloeroppervlak per 01-01-2016: 0 m² Voorraad uitgeefbaar bedrijfsvloeroppervlak gronden per 31-12-2016: 0 m² De te verwachten afname: 0 m²		In 2015 werd minder grond voor kantoren afgenomen. De beginvoorraad op 1 januari 2016 is groter namelijk 11.450 m². We weten niet zeker of de afname van de voorraad wordt gehaald, maar de economie trekt aan.
2.4 Mobiliteit	Afronden werkzaamheden aanpassing van Lange Brugstraat aan uitgangspunten Duurzaam Veilig.		
2.4 Mobiliteit	Aanpassen van wegen aan uitgangspunten Duurzaam Veilig in samenhang met herstraten van wegen (beheren op niveau) conform productblad wegen.		
2.4 Mobiliteit	Uitvoeren aanpassing noordelijk deel Bisschopsmolenstraat.		
2.4 Mobiliteit	Vorbereiden en gefaseerd uitvoeren van een plan voor aanpassing Stijn Streuvelsilaan, Kerkwerf en Withofstraat aan uitgangspunten Duurzaam Veilig.		
2.4 Mobiliteit	Monitoring verkeer en inventarisatie doorgaand verkeer		Etten-Leur maakt gebruik van een regionaal verkeersmodel. De deelnemende gemeenten leveren periodiek actuele telgegevens aan. Het gelijktijdig uitvoeren van tellingen in de diverse gemeenten kan kosten besparen. Gemeenten zijn hierover in gesprek maar hebben nog geen afspraken gemaakt. In Etten-Leur zal dit jaar niet meer worden geteld; de werkzaamheden in het noordelijk deel van de Bisschopsmolenstraat leiden tot een vertekend aanbod op andere wegen.
2.4 Mobiliteit	Evaluatie verkeerslichten.		
2.4 Mobiliteit	Verbeteren verkeersveiligheid in samenhang met herstraten van wegen (beheren op niveau) conform productblad wegen.		
2.4 Mobiliteit	Het uitvoeren van de herkenbaarheid van schoolomgevingen.		
2.4 Mobiliteit	De deelname aan regionaal overleg gericht op het realiseren van een dedicated spoorlijn (Robel goederenlijn).		
2.4 Mobiliteit	Invoeren lijnvoering Zevenbergen – Etten-Leur (proefproject).		
2.4 Mobiliteit	Het gefaseerd (wijkgewijs) inventariseren van de bestaande parkeersituatie en opzetten van informatiesysteem.		
2.4 Mobiliteit	Ad hoc monitoren van de parkeersituaties en daar waar nodig oplossen van knelpunten.		
2.4 Mobiliteit	Afronden onderzoek en besluitvorming centrum parkeren.		
2.4 Mobiliteit	Wijzigen toezicht bewaakte fietsenstallingen station en Burchtplein (volledige bewaking door personen met uitkering).		
2.5 Veiligheid	Versterken rol van wijkmanagers bij veiligheid in sociaal domein.		
2.5 Veiligheid	Uitbreiden regulier toezicht door boa's in publiek domein.		

Product	Activiteit	1e berap 2016	Toelichting 1e berap 2016
2.5 Veiligheid	Versterken samenwerking met partners (regulier werk).	😊	
2.5 Veiligheid	Invoeren buurtpreventieteams in alle wijken in de periode tot 2018.	😊	
2.5 Veiligheid	Stimuleren en ondersteunen buurtpreventieprojecten en andere projecten om de veiligheid te verbeteren.	😊	
2.5 Veiligheid	Activiteiten speerpunten in beleid zijnde drugs, jeugd, geweld, woninginbraken, bedrijven, ondermijning en crisismanagement.	😊	
2.5 Veiligheid	Discussie met gemeenteraad over drugsbeleid en handhaving etc.	😊	
2.5 Veiligheid	Participeren in en inspelen op landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen op het gebied van veiligheid (politieregio, veiligheidsregio).	😊	
2.5 Veiligheid	Borgen van crisisorganisatie en onderzoek samenwerking binnen districten.	😊	
2.5 Veiligheid	Beheersen van activiteiten die een risico voor de omgeving met zich mee kunnen brengen (externe veiligheid).	😊	
2.5 Veiligheid	De handhaving wordt uitgevoerd conform het integraal handhavingsprogramma.	😊	
2.5 Veiligheid	In overleg met jeugd onderzoek naar het aanbod van activiteiten voor jongeren tot 18 jaar. Hierbij verbinding leggen met preventie- en handhavingsplan alcohol en overlastproblematiek.	😊	
2.6 Duurzaamheid	Vaststellen werkprogramma controle en handhaving ten behoeve van uitvoering door Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant.	😊	
2.6 Duurzaamheid	Afronden bodemsaneringen Vosdonk en De Keen.	😐	De bodemsanering Vosdonk kan pas worden uitgevoerd na extra (extern) onderzoek. In de loop van 2016 weten we of uitvoering nog dit jaar wordt opgepakt. De sanering Keenseweg wordt dit jaar afgerond.
2.6 Duurzaamheid	Ad hoc sanering van bodemverontreinigingen.	😊	
2.6 Duurzaamheid	Vaststellen van 0-situatie op het gebied van energie/duurzaamheid en het in beeld brengen van de financiële consequenties voor gemeentelijke accommodaties. In najaar wordt aanpak uitgewerkt.	😊	
2.6 Duurzaamheid	Deelname aan stimuleringsprojecten in kader van regionale EnergieAgenda	😊	
2.6 Duurzaamheid	Stimuleren en faciliteren verbeteren woningvoorraad (o.a. levensloopbestendig maken en verlagen energiegebruik). Actieve deelname in Deal Stroomversnelling koopwoningen en Brabantse Deal Nul-op-de Meter. Inzet realiseren van een aantal NoM-pilotwoningen.	😊	
2.6 Duurzaamheid	Stimuleren en faciliteren van lokale particuliere projecten	😊	

Product	Activiteit	1e berap 2016	Toelichting 1e berap 2016
2.6 Duurzaamheid	In samenwerking met DuurSaam Etten-Leur project zonne-pv voor De Gong uitwerken.		De gemeente stelde het dak van De Gong beschikbaar voor het plaatsen van zonnepanelen. Een partij was verantwoordelijk voor de investering. Deze partij ziet daarvan af. De dakconstructie is niet geschikt en het rendement wordt negatief beïnvloed door omringende bomen.
2.6 Duurzaamheid	Het toepassen van geluidsarm asfalt bij reconstructie van hoofdwegen.		
2.6 Duurzaamheid	Overleg met Prorail omtrent geluidsanering woningen (maatregelen aan woningen) spoorweglawaaï		
2.6 Duurzaamheid	Volgen autonome ontwikkeling luchtkwaliteit.		
2.6 Duurzaamheid	Vaststellen van normen voor geuremissie (geurvisie en verordening).		
2.6 Duurzaamheid	Verbeteren natuurtoets bij ruimtelijke plannen		
2.6 Duurzaamheid	Opstellen programma hoe en waar biodiversiteit kan worden verbeterd.		
2.6 Duurzaamheid	Meer aandacht aan de uitvoering van duurzaam inkopen		
2.7 Wegen	Onderhoud wegbeheer conform afspraken nota Beheren op Niveau.		
2.7 Wegen	Afwerken meldingen woon- en leefomgeving binnen de vastgestelde termijnen (wegbeheer).		
2.7 Wegen	Behoud van kwaliteitsniveau door het herstraten Korte Brugstraat (Plantijnlaan-Brandseweg), Lage Donk, Vondellaan, Marnixstraat Moeskens, Namenstraat, Vlaanderenstraat, Luxemburgstraat, Luikstraat, van 't Hoffstraat (Lindenbleek-Concordialaan), straten omsloten door Concordialaan, Van Rooylaan, Antwerpenlei en van 't Hoffstraat, Banjostraat en Huygenslaan. Het herstellen van de asfaltverharding van de Haagse Dijk, Hoge Weg en Bollenstraat Tevens het herstraten van diverse voet- en fietspaden		Het werk voor het herstraten van de wegen is in voorbereiding. De uitvoering van alle werkzaamheden is afhankelijk van de gevolgen voor de bereikbaarheid. We houden er rekening mee dat sommige werken pas later starten en dit jaar niet kunnen worden afgerond.
2.7 Wegen	Vanuit het investeringsplan zijn de volgende werken opgenomen: Bisschopsmolenstraat (deel aansluitend aan centrum) en het gefaseerd inrichten van Withofstraat-Kerkwerf-Stijn Streuvelsstraat).		We hebben het werk voor het noordelijk deel van de Bisschopsmolenstraat aanbesteed. Vanaf 2e kwartaal starten de werkzaamheden. Het plan tot gefaseerd inrichten van het tracé Withofstraat -Stijn Streuvelsstraat moet nog worden voorbereid
2.7 Wegen	In overleg uitwerken van plannen voor ondersteuning of overdracht van regulier onderhoud in het kader van centrum- en parkmanagement en burgerinitiatieven (schoonhouden, onkruid bestrijden etc. geen herstel).		Over de mogelijkheden tot overdracht van regulier onderhoud zijn wij in gesprek met vertegenwoordigers van het Winkelhart (centrummanagement) en de Industriële Kring (parkmanagement). Partners zijn nog niet zover om plannen op te pakken. We verwachten dit jaar geen concrete plannen. Dit jaar hebben we nog geen nieuw burgerinitiatief ontvangen

Product	Activiteit	1e berap 2016	Toelichting 1e berap 2016
2.7 Wegen	Stimuleren en faciliteren initiatieven van derden voor uitbreiden aanbod digitale infrastructuur (glasvezelnet-breedband).		Namens de provincie werkt de RWB aan een plan voor de aanleg van breedband in het buitengebied; de aanleg is voorzien in 2017. Daarnaast hebben we voor het stedelijk gebied contacten met partijen maar dit heeft nog niet tot concrete initiatieven geleid
2.7 Wegen	Uitbreiden van opties voor reclame uitingen in de openbare ruimte.		
2.7 Wegen	Onderhoud conform afspraken nota Beheren op Niveau.		
2.7 Wegen	Afwerken meldingen woon- en leefomgeving binnen de vastgestelde termijnen.		
2.7 Wegen	Indien noodzakelijk het vervangen van versleten verlichtingsarmaturen en/of lantaarnpalen gelijktijdig met werkzaamheden aan de weg (zie bovenstaand).		
2.7 Wegen	Behoud van kwaliteitsniveau door het vervangen van versleten verlichtingsarmaturen en/of lantaarnpalen als zelfstandige projecten. Voor 2016 is dit o.a. in Groot Sander.		
2.7 Wegen	Oranje/gele verlichting wordt in 5 jaren versneld vervangen voor witte duurzamere verlichting waardoor de herkenbaarheid van gezichten en kleuren verbeterd zal worden.		
2.7 Wegen	Periodieke controle elektrische veiligheid, voorkomen van elektrocutie.		
2.7 Wegen	Bereikbaar houden van de openbare ruimte tijdens winterse omstandigheden conform het gladheidbestrijdingsplan.		
2.8 Openbaar Groen	De uitgangspunten en vastgestelde groenstructuur uit de Groenbeleidsnota hanteren als randvoorwaarden voor werken in de openbare ruimte.		
2.8 Openbaar Groen	Groen- en slootbeheer conform Beheren op Niveau.		
2.8 Openbaar Groen	Afwerken meldingen woon- en leefomgeving binnen de vastgestelde termijnen.		
2.8 Openbaar Groen	Uitvoering verbeteracties in samenhang met civieltechnische werken.		
2.8 Openbaar Groen	Uitwerken van plannen voor ondersteuning of overdracht van regulier onderhoud in het kader van centrum- en parkmanagement en burgerinitiatieven (bv. schoolprojecten).		In het gesprek met onze partners hebben we ondersteuning of overdracht van regulier onderhoud van groen in het kader van centrum- en parkmanagement aangekaart. Partners zijn nog niet zover om plannen op te pakken. We verwachten dit jaar geen concrete plannen. Dit jaar hebben we nog geen nieuw burgerinitiatief ontvangen (zie ook product 2.7 wegen).
2.8 Openbaar Groen	Verkoop van snippergroen		
2.8 Openbaar Groen	Maatregelen bestrijding overlast honden en verbeteren sociale veiligheid		
2.8 Openbaar Groen	Doorvoeren diverse maatregelen begraafplaatsen (inrichting, administratie, beheer en uitbreiding urnentuin)		

Product	Activiteit	1e berap 2016	Toelichting 1e berap 2016
2.8 Openbaar Groen	Mogelijkheden bekijken om beheer en onderhoud van dierenparkjes, bloembakken en kerstbomen over te dragen.		Het onderzoek naar overdracht dierenparkjes pakken we in de loop van 2016 op. De ondernemers in het Winkelhart zijn niet bereid het beheer van de boombakken over te nemen. Zij zijn al verantwoordelijk voor de eigen bakken; deze bakken vervangen de gemeentelijke bloembakken. Het initiatief van een schaatsbaan op het Raadhuisplein maakt het plaatsen van een kerstboom overbodig. De winkeliers in Etten-Leur Noord toonden vorig jaar nog geen enthousiasme om zelf een kerstboom te regelen.
2.9 Riolering	Uitvoeren maatregelen totaal riool bedrijventerrein Vosdonk alsmede de rioolvervanging in de Mon Plaisir en Vossendaal.		Na langdurige onderhandelingen hebben we overeenstemming bereikt met het Waterschap over een pakket van maatregelen. De voorbereiding wordt nu verder ongepakt: de uitvoering start in 2017.
2.9 Riolering	Rioolvervanging in de straten Vondellaan, Huygenslaan, Luikstraat, Luxemburgstraat, van 't Hoffstraat (Lindenbleek-Concordialaan), Kloosterlaan, en de straten omsloten door Concordialaan, Van Rooylaan, Antwerpenlei en van 't Hoffstraat		De geplande werkzaamheden voor rioolvervanging hebben we voor een aantal projecten al voorbereid. De voorbereiding van andere projecten starten we voor de zomervakantie. De volledige uitvoering van de werkzaamheden dit jaar is nog niet zeker
2.9 Riolering	Reparatie aan de riolering in de straten Namenstraat, Moeskens, Marnixstraat, Banjostraat, Vlaanderenstraat (vooruitlopend op herstraatwerkzaamheden).		De geplande werkzaamheden voor reparatie van de riolering hebben we voor aantal projecten voorbereid. De voorbereiding van de andere projecten starten we voor de zomervakantie. De volledige uitvoering van de werkzaamheden dit jaar is nog niet zeker
2.9 Riolering	Aanleg nieuwe rioolaansluitingen op verzoek.		
2.9 Riolering	Uitwerken regionale samenwerking riool- en installatiebeheer binnen Waterkring De Baronie (kwaliteitsverbetering, waarborgen continuïteit).		
2.9 Riolering	Uitvoeren maatregelen totaal riool bedrijventerrein Vosdonk alsmede de rioolvervanging in de Mon Plaisir en Vossendaal.		
2.9 Riolering	Hemelwaterriolering aanleggen in de straten omsloten door Concordialaan, Van Rooylaan, Antwerpenlei en van 't Hoffstraat.		
2.9 Riolering	Aanleg nieuwe rioolaansluitingen op verzoek.		
2.9 Riolering	Langdurige ontwikkelingen van het grondwatersysteem in kaart brengen door voortzetting grondwatermeetnet.		
2.9 Riolering	Projecten vanuit het VGRP : - Actualiseren verhard oppervlaktekaart - Meet- en monitoringsplan voor de rioleringen opstellen - Tussentijdse evaluatie VGRP eind 2016 begin 2017		
2.10 Afval	Waar mogelijk regionaal samenwerken, zoals de afwikkeling van het contract met Attero.		
2.10 Afval	Verbeteren afvalscheiding.		
2.10 Afval	Stimuleren van initiatieven ter bevordering van de circulaire economie (hergebruik goederen).		

Product	Activiteit	1e berap 2016	Toelichting 1e berap 2016
2.10 Afval	Uitvoeren plan van aanpak afvalbakken en voorkomen zwerfafval.		
2.10 Afval	Extra voorlichting over aanlevering afval bij milieustraat.		
2.10 Afval	Communicatie over inzamelpunten klein chemisch afval.		
2.10 Afval	Invoeren landelijke doelstellingen voor verpakkingsmaterialen.		
2.11 Vastgoed	Opleveren brede school Kerkwerpe (3e kwartaal 2016)		
2.11 Vastgoed	Verkoop gymzaal Vondellaan.		
2.11 Vastgoed	Overdracht wijkgebouw Banakkers.		
2.11 Vastgoed	Verkopen locatie Banakkerstraat 39 en/of voorbereiden plan voor (vervangende) nieuwbouw.		De verkoop en planvorming is uitgesteld tot 2017. We zijn tot de conclusie gekomen dat het werkpakket 2016 geen ruimte biedt om dit project op te pakken.
2.11 Vastgoed	Verkopen locatie Kerkwerpe 42 en/of voorbereiden plan voor (vervangende) nieuwbouw.		We bieden de gemeenteraad voor de raadscyclus van oktober ter vaststelling aan een bestemmingsplan voor de bouw van 18 woningen. In het contract met de ontwikkelaar is afgesproken dat de overdracht van de grond in 2017 plaatsvindt.
2.11 Vastgoed	Ontwikkelen visie voor herontwikkeling locatie Hasselbraam Namenstraat (Namenstraat 8/ Concordialaan 167).		
2.11 Vastgoed	Vorbereiden bouw nieuw zwembad		
2.11 Vastgoed	Vorbereiden bouw nieuw cultureel expertisecentrum Nieuwe Nobelaer.		
2.11 Vastgoed	Herijken gebruik (maatschappelijk doel) en huurprijzen gemeentelijk vastgoed (Wet Markt en Overheid).		D
2.11 Vastgoed	Bevorderen van het multifunctioneel gebruik van ruimten in gebouwen of terreinen en het vaststellen van taakstelling voor de bezettingsgraad.		
2.11 Vastgoed	Nadere afspraken met partijen over een aanspreekpunt voor beheer bij multifunctioneel gebruik gebouwen.		
2.11 Vastgoed	Aanpassen bestaand gemeentelijk vastgoed in relatie tot duurzaamheidsbeleid/energie-convenant.		
2.11 Vastgoed	Maatregelen om gemeentelijke gebouwen WMO proof te maken.		
2.11 Vastgoed	Verbeteren informatie over beschikbaarheid maatschappelijk vastgoed (marktplaats via digitaal platform en aanwijzen vastgoedmakelaar).		De personeelsbezetting dwingt ons keuzes te maken tussen werkzaamheden. We hebben pas najaar 2016 tijd om plaatsing op het digitaal platform op te pakken. We sluiten niet uit dat dit onderdeel van het platform pas volgend jaar operationeel is.

Product	Activiteit	1e berap 2016	Toelichting 1e berap 2016
3.1 Maatschappelijke ondersteuning	Ontwikkelen monitor om gegevens en resultaten participatieniveau te meten.		Voor 2015 en 2016 maken we gebruik van de cijfers van de Monitor Sociaal Domein van Waarstaatjegemeente.nl. Met de resultaten van deze monitor en het cliënt-tevredenheidsonderzoek Wmo beraden wij ons in de tweede helft 2016 of verder monitoring noodzakelijk is.
3.1 Maatschappelijke ondersteuning	De basisstructuur van de wij(k)teams doorontwikkelen		
3.1 Maatschappelijke ondersteuning	Herformuleren en uitvoeren van opgaven woonservicegebieden Etten-Leur		Het herformuleren van de opgaven wonen nemen we mee in het uitwerkingsplan wonen. De opgaven wat betreft zorg en welzijn laten wij onderwerp zijn van de transitiefase in 2016.
3.1 Maatschappelijke ondersteuning	Samen met aanbieders wonen-zorg-welzijn nieuwe woon/zorg-arrangementen ontwikkelen voor inwoners met een lage zorgindicatie		
3.1 Maatschappelijke ondersteuning	Het welzijnswerk als collectieve voorziening inzetten om eigen kracht van inwoners en informele zorg te versterken		
3.1 Maatschappelijke ondersteuning	Cliëntondersteuning doorontwikkelen als onafhankelijke algemene voorziening voor alle doelgroepen		
3.1 Maatschappelijke ondersteuning	Adequate ondersteuning realiseren voor vluchtelingen en asielzoekers met aandacht voor veranderende problematiek en omvang		
3.1 Maatschappelijke ondersteuning	Medio 2016 maatregelen treffen ten aanzien van vervoersvoorzieningen op basis van beschreven scenario's		Inventarisatie van mogelijkheden heeft plaatsgevonden maar kostte meer tijd dan we vooraf voorzagen. Er resteren twee onderdelen die mogelijk op termijn besparing kunnen opleveren, maar deze dienen wij vanwege de complexiteit nader te onderzoeken
3.1 Maatschappelijke ondersteuning	Kwaliteitsbewaking, inclusief cliënt ervaringsonderzoek		
3.1 Maatschappelijke ondersteuning	Naleving medezeggenschapsregelingen monitoren in overleg met adviesraden, lokale belangenbehartigers, cliëntenraden e.d.		
3.1 Maatschappelijke ondersteuning	Overleg op strategisch, tactisch en operationeel niveau met Zorgkantoor/zorgverzekeraars over raakvlakken Wmo en Wet langdurige zorg		
3.1 Maatschappelijke ondersteuning	Verbeteren bereik en ondersteuning van mantelzorgers en het vormgeven van blijk van waardering.		
3.1 Maatschappelijke ondersteuning	Vrijwilligersondersteuning: inrichten/optimaliseren van marktplaats vraag en aanbod/vrijwilligersmakelaar en ondersteuning en waardering vrijwilligers versterken		
3.1 Maatschappelijke ondersteuning	Invoeren huismeesterschap op brede scholen		
3.1 Maatschappelijke ondersteuning	Beheer brede scholen plus, inclusief uitbreiding om bezetting van 75% te realiseren		
3.1 Maatschappelijke ondersteuning	Opleiden vrijwilligers in accommodaties (BHV en sociale hygiëne) en terugdraaien bezuinigingen op beheer wijkgebouwen.		
3.2 Gezondheidszorg	In standhouding van de GR Openbare Gezondheidszorg (GGD West-Brabant) voor de uitvoering van de basistaken/wettelijke taken in het kader van de Wet publieke gezondheid, inclusief het wettelijk basistakenpakket jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar.		

Product	Activiteit	1e berap 2016	Toelichting 1e berap 2016
3.2 Gezondheidszorg	In standhouden van de ambulancevoorziening	😊	
3.2 Gezondheidszorg	Bij preventieactiviteiten inzake overgewicht / bewegingsarmoede, alcohol- en drugsgebruik, sociaal isolement en dementie de integrale aanpak vergroten en verbinding leggen met bestaand beleid van GALM, buurtsportwerk, sport, onderwijs, inrichting woonomgeving, minimabeleid en ontmoeting.	😊	
3.2 Gezondheidszorg	Onderzoek naar mogelijkheid om beweegtuin/trimparcours voor ouderen te realiseren	😐	We laten dit aansluiten bij de inzet van de buurtsportcoach, start september 2016
3.3 Jeugd	Doelmatige klachtenregeling voor jeugdzorg realiseren.	😊	
3.3 Jeugd	Omschakeling financieringsmethoden: met partners afspreken op welke wijze om te schakelen van oude financierings-methodiek naar nieuwe gewenste inkoop.	😊	
3.3 Jeugd	Inrichten cliënt tevredenheidsonderzoek.	😊	
3.3 Jeugd	Meetmethodiek kwaliteit niet vrij toegankelijke zorg uitwerken in samenwerking met aanbieders	😊	
3.3 Jeugd	Ontwikkelen monitor om gegevens inzake jeugdzorg te meten	😊	
3.3 Jeugd	Herpositionering van het Centrum Jeugd en Gezin als toegang tot het nieuwe jeugdzorgstelsel en als uitvoerder van preventieve activiteiten	😊	
3.3 Jeugd	Onderzoek naar de mogelijkheden om buurtsportwerk breed in Etten-Leur in te zetten. Hierbij verbinding leggen met overgewicht/bewegen en veiligheid/overlast.	😊	
3.3 Jeugd	In overleg met jeugd onderzoek naar het aanbod van activiteiten voor jongeren tot 18 jaar. Hierbij verbinding leggen met preventie- en handavingsplan alcohol en overlastproblematiek.	😊	
3.3 Jeugd	Actualiseren uitvoeringsprogramma brede scholen met als doel het realiseren van het sociale hart van de wijk (zie maatschappelijke ondersteuning).	😊	
3.5 Onderwijs	In het kader van de bestaande LEA-structuur in partnerschap invulling geven (zowel inhoudelijk als financieel) aan het lokale onderwijsbeleid.	😊	
3.5 Onderwijs	Het subsidiëren en het bevorderen van de samenwerking van de partners in het Centrum Jeugd en Gezin.	😊	
3.5 Onderwijs	Onderzoek naar uitbreiding van de marktplaats cultuureducatie met onderwijsgerelateerde activiteiten.	😊	
3.5 Onderwijs	Het faciliteren en subsidiëren van programma's buitenschoolse activiteiten in de verschillende onderwijsclusters die afgestemd zijn op de binnenschoolse activiteiten en gericht zijn op de motorische en creatieve ontwikkeling van kinderen.	😊	
3.5 Onderwijs	Het organiseren van het leerlingenvervoer.	😊	
3.5 Onderwijs	Vorm geven aan de rol van het sociale hart in de wijk van de brede school met inzet van locatiecoördinatie door het onderwijs / kinderopvang en inzet manager brede scholen door de gemeente.	😊	
3.5 Onderwijs	Het realiseren van brede scholen (2016: Vier Heemskinderen en 2018 Grauwe Polder (brede school plus)).	😊	

Product	Activiteit	1e berap 2016	Toelichting 1e berap 2016
3.5 Onderwijs	Preventief leerplichtbeleid met inzet van leerplichtambtenaren en extra inzet van een trajectbegeleider 16-23 jr op het Werkplein (jongerenloket).	😊	
3.5 Onderwijs	Faciliteren van deelname aan Zorgadviesteam en casusoverleggen van het CJG.	😊	
3.5 Onderwijs	Deelname aan de GR programma schoolverzuim zorgt voor een betrouwbare leerplichtadministratie.	😊	
3.5 Onderwijs	Intensiveren van de samenwerking tussen Onderwijs, Overheid en Ondernemers om de aansluiting onderwijs arbeid te verbeteren, de overgang van onderwijs naar werk te stimuleren en voortijdige schooluitval tegen te gaan.	😊	
3.6 Voorschoolse voorzieningen	Subsidiëren t.b.v. het behoud en het versterken van het bestaande VVE-netwerk (Nieuwe Nobelaer, MEE West-Brabant, Thebe en Surplus welzijn).	😊	
3.6 Voorschoolse voorzieningen	Monitoren en volgen doelmatigheid van VVE-beleid in de themagroep VVE, waarin ook de voorschoolse voorzieningen vertegenwoordigd zijn.	😊	
3.6 Voorschoolse voorzieningen	Uitvoeren van verbeterpunten naar aanleiding van de meest recente nulmeting onderwijsinspectie (november 2013).	😊	
3.6 Voorschoolse voorzieningen	Onderzoek samen met partners om laagdrempelige en kwalitatief sterke voorschoolse voorzieningen te behouden waarbij voldaan blijft worden aan de voorschriften van het onderwijsachterstandenbeleid.	😊	
3.6 Voorschoolse voorzieningen	Subsidiëren gratis derde en vierde dagdeel peuteropvang voor doelgroepkinderen.	😊	
3.6 Voorschoolse voorzieningen	Contract met Kober voor leveren peuterspeelzaalwerk aan ouders die niet onder de Wet kinderopvang vallen.	😊	
3.6 Voorschoolse voorzieningen	Realisering brede scholen conform investeringsprogramma: 2015: Centrum en Banakkers, 2017 Grauwe Polder.	😊	
3.7 Sport	Onderzoek naar capaciteit van binnensportaccommodaties in relatie tot scholenbouw (gymzalen)	😊	
3.7 Sport	Jaarlijkse schouw van (overgedragen) sportvoorzieningen om daarmee te sturen op behoud van kwaliteit	😊	
3.7 Sport	Aanleg kunstgrasveld bij vv Internos, medegebruik DSE van bestaand kunstgrasveld Internos en verduurzaming	😐	Internos heeft afgezien van een extra kunstgrasveld. Voor het huidige seizoen hebben Internos en DSE afspraken gemaakt over het verzoek van DSE voor meer ruimte voor trainingen. Voor het komende seizoen worden daar nieuwe afspraken over gemaakt
3.7 Sport	Voortzetten voorbereidingen t.b.v. het aanleggen van zwembad De Banakker	😊	
3.7 Sport	Waarborgen voldoende financiële storting in onderhoudsvoorziening accommodaties (op basis van resultaat onderzoek naar hoogte storting)	😊	
3.7 Sport	Invoeren van redelijk marktconforme huur voor gemeentelijke sportvoorzieningen	😊	
3.7 Sport	Onderzoek naar de haalbaarheid van het versterken van de eigen verantwoordelijkheid van sportverenigingen mede in relatie tot het streven naar meer kostendekkend tarief accommodaties	😐	De opdracht aan een stagiaire om dit onderzoek te doen, is stopgezet. Het vervolg bekijken later.
3.7 Sport	Stimuleren van het aanstellen van een verenigingsmanager bij iedere sportvereniging met meer dan 500 leden (link onderdeel vrijwilligers en accommodaties)	😊	

Product	Activiteit	1e berap 2016	Toelichting 1e berap 2016
3.7 Sport	Voortzetten aansluiting bij webshop voor minima	😊	
3.7 Sport	Integrale en themagerichte aanpak en aandacht voor doelgroepen jeugd, senioren en mensen met een beperking, waarbij een verbinding wordt gelegd met volksgezondheid/sociaal isolement, buurtsport etc.	😊	
3.8 Cultuur, toerisme en recreatie	Subsidie verstrekken t.b.v. Nieuwe Nobelaer op basis van prestatieafspraken.	😊	
3.8 Cultuur, toerisme en recreatie	Het maken van een eenduidig en transparant ondersteuningsbeleid voor amateurkunst.	😊	
3.8 Cultuur, toerisme en recreatie	Het uitvoeren van het raadsbesluit inzake herhuisvesting Nieuwe Nobelaer.	😊	
3.8 Cultuur, toerisme en recreatie	Verdere uitvoering van Kunst in de Wijken.	😊	
3.8 Cultuur, toerisme en recreatie	Het aanbieden van een kwalitatief goed cultuurbuffet in samenwerking met onderwijs en culturele partners.	😊	
3.8 Cultuur, toerisme en recreatie	Positie van KOEPEL in samenleving versterken in samenwerking met partners en andere doelgroepen (seniorenbuffet gestart in 2015).	😊	
3.8 Cultuur, toerisme en recreatie	Het verder onderzoeken van de mogelijkheden om de marktplaats cultuureducatie te verbreden met andere beleidsterreinen, zoals sport, gezondheidszorg, armoede e.d. Verbreding van de marktplaats met <u>wetenschap en techniek is in 2015 opgestart</u> .	😊	
3.8 Cultuur, toerisme en recreatie	Het uitvoeren van een nulmeting als basis voor een op te zetten monitor (bezoekersaantallen, verblijfsduur, redenen van verblijf e.d.) in samenwerking met regiogemeenten.	😞	Samen met RWB kijken we in 2016 naar het opzetten van een monitor (ook overleg toeristisch fonds).
3.8 Cultuur, toerisme en recreatie	Onderzoek naar de kosten en baten van het invoeren van toeristenbelasting.	😊	
3.8 Cultuur, toerisme en recreatie	Onderzoek naar mogelijkheden om promotie van Etten-Leur uit te bouwen samen met de 5 O's (city/townmarketing).	😊	
3.8 Cultuur, toerisme en recreatie	In overleg met partners acties opzetten om leegstand te beperken en aantrekkelijkheid van winkelhart te verbeteren.	😊	
3.9 Wijken	Het opstellen, actualiseren en uitwerken van wijkontwikkelingsplannen.	😊	
3.9 Wijken	Het vaststellen van wijkagenda's	😊	
3.9 Wijken	Het stimuleren van en participeren in bewonersinitiatieven	😊	
3.9 Wijken	Samenwerken met andere O's, onder andere met WEL en Surplus	😊	
3.9 Wijken	Doorontwikkelen werkwijze wijkgericht werken, zowel intern als extern	😊	
3.10 Werk	Uitvoering geven aan Participatiewet, in samenwerking met bedrijfsleven, onderwijs en omliggende gemeenten	😊	
3.10 Werk	Intensieve begeleiding werkzoekenden naar de arbeidsmarkt, met bijzondere aandacht voor werkzoekenden met een arbeidsbeperking	😊	

Product	Activiteit	1e berap 2016	Toelichting 1e berap 2016
3.10 Werk	Behoud van beschut werk voor huidige WVS-ers.		
3.10 Werk	In samenwerking met Ondernemers invulling geven aan taakstelling baanafspraken (afpraak garantiebannen Sociaal Akkoord 2013)		Laatste tussenrapportage door het UWV (eind 3e kwartaal 2015) laat een achterblijvend aantal gerealiseerde garantiebannen zien. Oorzaak is een achterblijvend aantal gemelde vacatures voor de doelgroep door werkgevers
3.10 Werk	Continuering uitvoering plan van aanpak maatschappelijke participatie WWB		
3.10 Werk	Uitvoering geven aan Verordening Tegenprestatie gemeente Etten-Leur		
3.10 Werk	Uitvoering geven aan de wetten (en verordeningen) Participatiewet, IOAW/Z en BBZ		
3.10 Werk	Uitgifte bedrijventerreinen t.b.v. nieuwe werkgelegenheid		
3.10 Werk	Bevorderen zelfstandig ondernemerschap door participatie starterscentrum beginnende ondernemers.		
3.10 Werk	De gemeente Etten-Leur creëert voorwaarden waaronder ondernemers kunnen ondernemen (bijvoorbeeld het faciliteren van de vorming van een innovatiefonds).		Het overleg met de ondernemers hebben wij opgestart in 2015 en zetten we voort in 2016. Bij alle partijen is een positieve grondhouding om een ondernemersfonds te creëren
3.11 Inkomen	Uitvoeren Beleidsplan Sociaal Domein (3 decentralisaties)		
3.11 Inkomen	Middels de ISD Werkplein Hart van West-Brabant uitvoering geven aan de wetten (en verordeningen) Participatiewet, IOAW/Z en BBZ		
3.11 Inkomen	Uitvoering van Regionale handhavingvisie		
3.11 Inkomen	Uitvoering interne controle		
3.12 Minima	Voortzetting huidige minimabeleid. Een evaluatie vindt plaats in 2016, waarna eventueel een bijstelling volgt.		
3.12 Minima	Samenwerking met en subsidiering van derden, bv Stichting Leergeld, Surplus Welzijn, Hulp in nood en Voedselbank		
3.12 Minima	Actieve voorlichting en benadering van doelgroepen d.m.v. mailing, inzet formulierenteam en inzet van de budgetcoaches.		Met de partners Werkplein, Surplus en Stichting Leergeld vinden gesprekken plaats over een actieve voorlichting over onze minimaregelingen. De daadwerkelijke communicatie hierover ontwikkelen we in de eerste helft van 2016, de uitrol ervan vindt plaats in de tweede helft 2016.
3.12 Minima	Uitvoering geven aan huidige regeling maatschappelijke participatie conform Nota Minimabeleid		

Product	Activiteit	1e berap 2016	Toelichting 1e berap 2016
3.12 Minima	Bevorderen gebruik regeling maatschappelijke participatie, o.a. via webshop <i>Etten-Leur doet mee</i> .	😊	Met de Stichting Leergeld maakten we afspraken om het gebruik van de regeling onder hun klanten te stimuleren. Met het Werkplein maakten we afspraken om hun klanten actief te blijven wijzen op de regeling. Ook met Surplus en de Voedselbank gaan we hierover in de eerste helft 2016 afspraken maken. De effecten van een groter gebruik van de regeling maatschappelijke ondersteuning moeten in de tweede helft 2016 zichtbaar worden.
3.12 Minima	Voortzetting huidig beleid schuldhulpverlening.	😊	

Toelichting:

In onderstaande tabel zijn alle risico's uit de begroting 2016 per product opgenomen. Per risico is aangegeven of deze wijzigt.

Waar dit het geval is er een toelichting opgenomen. Deze toelichting is ook opgenomen in het bijlagenboek bij de Kadernota 2017-2020

Product	Risico's begroting 2016	Gewijzigd/ Ongewijzigd tov Begroting 2016	Toelichting 1e Berap
1.1 Gemeenteraad	1. De gemeente en/of de O's pakken in onvoldoende mate hun veranderende rol op waardoor de doelstellingen uit de Toekomstvisie Etten-Leur doet het gewoon niet of slechts gedeeltelijk worden behaald	ongewijzigd	
1.1 Gemeenteraad	2. Risico op een minder goede samenwerking tussen raad – college - organisatie (voorbeeld: de bezuinigingen kunnen leiden tot moeilijkheden wanneer partijen het niet eens kunnen worden over de bezuinigingsvoorstellen)	ongewijzigd	
1.1 Gemeenteraad	3. Imagorisico	ongewijzigd	
1.1 Gemeenteraad	4. Overheids- en burgerparticipatie zijn onvoldoende ingebed waardoor beleid niet in samenwerking tot stand komt en de samenwerking met de O's onvoldoende van de grond komt	gewijzigd	We hebben het risico over het onvoldoende inbedden van burger- en overheidsparticipatie positief aangepast. We hebben belangrijke stappen gezet in de inbedding van burger- en overheidsparticipatie in organisatie en bestuur. Onder andere door de uitrol Waarderend Vernieuwen en een pilot overheidsparticipatie. Natuurlijk is en blijft de kwaliteit van burger- en overheidsparticipatie een continue uitdaging en kan er nog veel verbeterd en verbreed worden.
1.1 Gemeenteraad	5. Integriteit (zowel financieel als imago) waardoor de politiek en het bestuur aan gezag verliezen, proceskosten moeten worden gemaakt en besluiten vertraagd of vernietigd kunnen worden	ongewijzigd	
1.1 Gemeenteraad	6. Verbindend besturen met daarbij behorende rollen en sturingsmodel komt onvoldoende tot stand waardoor de doelstellingen uit de Toekomstvisie Etten-Leur doet het gewoon niet of slechts gedeeltelijk worden behaald	ongewijzigd	
1.1 Gemeenteraad	7. De afstemming tussen colleges en gemeenteraden in de regio komt onvoldoende tot stand waardoor de grip op en sturing aan verbonden partijen achter blijft bij het gestelde in de kadernota verbonden partijen	gewijzigd	De nota verbonden partijen is inmiddels door 17 van de 18 gemeenteraden in West-Brabant vastgesteld. Hiermee is aan een noodzakelijke voorwaarde voldaan om dit risico te verminderen. Het risico blijft echter wel bestaan omdat nu de uitwerking van de nota verbonden partijen vorm moet worden gegeven.
1.2 College van B&W	1. De gemeente en/of de O's pakken in onvoldoende mate hun veranderende rol op waardoor de doelstellingen uit de 'Toekomstvisie Etten-Leur doet het gewoon' niet of slechts gedeeltelijk worden behaald	ongewijzigd	

Product	Risico's begroting 2016	Gewijzigd/ Ongewijzigd tov Begroting 2016	Toelichting 1e Berap
1.2 College van B&W	2. Risico op een minder goede samenwerking tussen raad – college - organisatie (voorbeeld: de bezuinigingen kunnen leiden tot moeilijkheden wanneer partijen het niet eens kunnen worden over de bezuinigingsvoorstellen)	ongewijzigd	
1.2 College van B&W	3. Wijzigingen in samenstelling van het college waardoor bestuurders aanspraak kunnen maken op wachtgeld.	ongewijzigd	
1.2 College van B&W	4. Overheids- en burgerparticipatie zijn onvoldoende ingebed waardoor beleid niet in samenwerking tot stand komt en de samenwerking met de O's onvoldoende van de grond komt	gewijzigd	We hebben het risico over het onvoldoende inbedden van burger- en overheidsparticipatie positief aangepast. We hebben belangrijke stappen gezet in de inbedding van burger- en overheidsparticipatie in organisatie en bestuur. Onder andere door de uitrol Waarderend Vernieuwen en een pilot overheidsparticipatie. Natuurlijk is en blijft de kwaliteit van burger- en overheidsparticipatie een continue uitdaging en kan er nog veel verbeterd en verbreed worden.
1.2 College van B&W	5. Integriteit (zowel financieel als imago) waardoor de politiek en het bestuur aan gezag verliezen, proceskosten moeten worden gemaakt en besluiten vertraagd of vernietigd kunnen worden.	ongewijzigd	
1.2 College van B&W	6. Verbindend besturen met daarbij behorende rollen en sturingsmodel komt onvoldoende tot stand waardoor de doelstellingen uit de Toekomstvisie Etten-Leur doet het gewoon niet of slechts gedeeltelijk worden behaald	ongewijzigd	
1.3 Publieksdienstverlening	1. Bezuinigen rijksoverheid en/of geen geld bij taak die overgeheveld wordt naar gemeente	ongewijzigd	
1.3 Publieksdienstverlening	2. Afhankelijkheid beslissingen Rijksoverheid over middelen en wetgeving die noodzakelijk zijn om diverse zaken in dienstverlening mogelijk te maken (bijvoorbeeld eID – elektronische identiteitskaart)	ongewijzigd	
1.3 Publieksdienstverlening	3. Afhankelijkheid van ICT en de mate waarin ICT ontwikkelingen kan volgen en/of in staat is daar antwoord op te geven	ongewijzigd	
1.3 Publieksdienstverlening	4. Door de veranderende maatschappij en mondiger burgers is de kans aanwezig op meer agressie.	ongewijzigd	

Product	Risico's begroting 2016	Gewijzigd/ Ongewijzigd tov Begroting 2016	Toelichting 1e Berap
1.3 Publieksdienstverlening	5. Adres- en Identiteitsfraude met als gevolg toenemende complexiteit voor de in te richten processen.	ongewijzigd	
1.3 Publieksdienstverlening	6. Calamiteiten informatiebeveiliging en privacybescherming.	ongewijzigd	
1.4 Dienstverlening aan derden	1. Belangenverstrengeling als gevolg van dubbelrol als eigenaar en klant met verbonden partijen	ongewijzigd	
1.4 Dienstverlening aan derden	2. Als gevolg van kwalitatief onvoldoende invulling van opdrachtgever- of opdrachtnemerschap bestaat de kans op ruis in de relatie met als gevolg imagoverlies	ongewijzigd	
1.4 Dienstverlening aan derden	3. Als gevolg van verminderde of het voortijdig stopzetten van de dienstverlening aan derden bestaat de kans op minder inkomsten. Bij gelijkblijvende kosten kan dit leiden tot een financieel nadeel	ongewijzigd	
1.5 Financiën	1. Landelijke financiële ontwikkelingen	ongewijzigd	
1.5 Financiën	2. Teruglopende inkomsten van het Rijk (Algemene uitkering)	ongewijzigd	
1.5 Financiën	3. Renteontwikkelingen	ongewijzigd	
1.5 Financiën	4. Het niet tijdig realiseren van bezuinigingen	ongewijzigd	
1.5 Financiën	5. Politieke besluitvorming omtrent hoogte lokale heffingen	ongewijzigd	
1.5 Financiën	6. Politieke besluitvorming omtrent voorzieningenniveau	ongewijzigd	
1.5 Financiën	7. Verstrekte leningen en garanties aan derden	ongewijzigd	
1.5 Financiën	8. Weerstandsratio daalt onder 1,0	ongewijzigd	
2.1 Ruimtelijke ordening	1. Maatschappelijke weerstand en juridische procedures kunnen leiden tot vertraging in de uitvoering waardoor een financieel nadeel optreedt.	ongewijzigd	

Product	Risico's begroting 2016	Gewijzigd/ Ongewijzigd tov Begroting 2016	Toelichting 1e Berap
2.1 Ruimtelijke ordening	2. Uiteenlopende maatschappelijke en economische ontwikkelingen die gevolgen hebben voor de woningmarkt, zoals vertraging in het tempo van de realisatie van nieuwbouw en renovatie.	ongewijzigd	
2.1 Ruimtelijke ordening	3. Ontwikkelingen die gevolgen hebben voor o.a. wachttijden voor huurwoningen, betaalbaarheid en doorstroming .	ongewijzigd	
2.1 Ruimtelijke ordening	4. Keuzen die Woonstichting Etten-Leur de komende jaren maakt en de effecten daarvan op de vraag naar passende en betaalbare huurwoningen.	ongewijzigd	
2.1 Ruimtelijke ordening	5. Het niet bereiken van een akkoord tussen gemeente en Woonstichting Etten-Leur en huurdersbelangenvereniging over prestatieafspraken voor de komende jaren.	ongewijzigd	
2.1 Ruimtelijke ordening	6. Onvoldoende belangstelling in de markt waardoor de starterslening geen succes wordt en/of het niet bereiken van het beoogde effect, het bevorderen van de doorstroming.	ongewijzigd	
2.1 Ruimtelijke ordening	7. Als gevolg van keuzes van subsidieverstrekkingen of gemeente om minder middelen ter beschikking te stellen zorgen voor vertraging of het niet doorgaan bij de uitvoering van projecten.	ongewijzigd	
2.1 Ruimtelijke ordening	8. Door onachtzaamheid en onzorgvuldigheid door derden bestaat het risico op aantasting van de monumentale/archeologische waarde van het cultureel erfgoed.	ongewijzigd	
2.1 Ruimtelijke ordening	9. Als gevolg van het schrappen van de preventieve toets (toets vooraf) bestaat de kans dat er meer problemen ontstaan op het gebied van veiligheid en gezondheid	ongewijzigd	
2.1 Ruimtelijke ordening	10. Als gevolg van het niet afhandelen van een aanvraag binnen de wettelijke termijn bestaat de kans op een (fictieve) vergunning van rechtswege met als gevolg dat de preventieve toets achterwege blijft en de legesinkomsten worden gemist.	ongewijzigd	
2.1 Ruimtelijke ordening	11. Als gevolg van mogelijke wettelijke verruiming van vergunningsvrije of meldingsplichtige activiteiten bestaat de kans op minder legesinkomsten met als gevolg een financieel tekort.	ongewijzigd	
2.1 Ruimtelijke ordening	12. Als gevolg van minder preventieve toetsing bestaat de kans op meer kosten bij toets en correctie achteraf (reactieve toetsing).	ongewijzigd	
2.3 Grondbedrijf	1. Per 1 januari 2016 wordt de Wet op de Vennootschapsbelasting ook van toepassing op de overheid. Dit betekent dat er belasting (25%) afgedragen moet worden over de winst die gemaakt wordt. Dit kan gevolgen hebben voor het resultaat.	ongewijzigd	

Product	Risico's begroting 2016	Gewijzigd/ Ongewijzigd tov Begroting 2016	Toelichting 1e Berap
2.3 Grondbedrijf	2. Extra kosten (zoals rente) bij vertraging in de planning van projecten als gevolg van maatschappelijke weerstand of juridische procedures (zoals niet onherroepelijk worden van het bestemmingsplan).	ongewijzigd	
2.3 Grondbedrijf	3. Het vertraagd of versneld ontvangen van de inkomsten voor de verkoop van gronden heeft een nadelig of voordelig effect op de financieringslasten.	ongewijzigd	
2.3 Grondbedrijf	4. Het niet voorhanden zijn van, of de mogelijkheid gronden tegen een aanvaardbare prijs te verwerven zijn van invloed op het halen en/of het tempo van de doelstellingen voor de herstructurering van bedrijventerreinen en de aanleg van compenserend groen in het landelijk gebied.	ongewijzigd	
2.3 Grondbedrijf	5. Vervuilde grond leidt tot hogere kosten (sanering), vertraging in de grondverkoop en een lagere prijs voor bouwkvavels in het betrokken gebied.	ongewijzigd	
2.4 Mobiliteit	1. Als er gekozen wordt voor minder financiële middelen en daarmee voor lager niveau voor beheer en aanpassingen bestaat de kans op verminderde bereikbaarheid en herkenbaarheid van wegen met als gevolg toename van wachttijden, verminderde veiligheid, imagoschade en verhoogd risico op aansprakelijkheidstelling.	ongewijzigd	
2.4 Mobiliteit	2. Als er gekozen wordt voor minder financiële middelen en daarmee de keuze van het aanbod aan openbaar vervoer wordt verminderd, verkleint de kans voor bepaalde inwoners om zelfstandig van collectieve voorzieningen in de gemeente gebruik te maken en eerder een beroep wordt gedaan op individuele middelen (WMO).	ongewijzigd	
2.4 Mobiliteit	3. Door het ontbreken van actuele cijfers op het gebied van parkeren kan onvoldoende onderbouwd sturing tussen vraag en aanbod plaatsvinden met als gevolg een onevenwichtige verdeling van de parkeerdruk.	ongewijzigd	
2.5 Veiligheid	1. Het verschil tussen de daadwerkelijke (objectieve) inspanningen en de (subjectieve) veiligheidsbeleving door burgers, kan er toe leiden dat maatregelen voor het gevoel van de burger niet altijd tot het gewenste resultaat leiden.	ongewijzigd	
2.5 Veiligheid	2. Als gevolg van toename in het gebruik van social media bestaat de kans op communicatieruis bij incidenten met als gevolg verkeerde beeldvorming en imagoschade.	ongewijzigd	

Product	Risico's begroting 2016	Gewijzigd/ Ongewijzigd tov Begroting 2016	Toelichting 1e Berap
2.5 Veiligheid	3. Als gevolg van minder financiële middelen en een lager gewenst niveau voor beheer vergroot de onveiligheid in de openbare ruimte (toename van achterstallig onderhoud).	ongewijzigd	
2.5 Veiligheid	4. Onverwachte kosten bij een ramp/calamiteit in Etten-Leur.	ongewijzigd	
2.5 Veiligheid	5. Als gevolg van autonome ontwikkelingen binnen verbonden partijen (zoals de veiligheidsregio en de RUD) bestaat de kans op financiële overschrijdingen en dit levert zowel budgettaire als kwalitatieve nadelen op.	ongewijzigd	
2.5 Veiligheid	6. Naarmate je activiteiten aan de voorkant minder toetst is de kans groter dat bij realisatie van deze activiteiten een correctie moet plaatsvinden.	ongewijzigd	
2.6 Duurzaamheid	1. Meer hinder als gevolg van een lager niveau van controle en handhaving.	ongewijzigd	
2.6 Duurzaamheid	2. Vervuilde grond waardoor sanering van bodemverontreiniging moet plaatsvinden met als gevolg onverwachte kosten.	ongewijzigd	
2.6 Duurzaamheid	3. Onvoldoende animo onder (eigen) woningbezitters of onvoldoende doelmatigheid duurzaamheidslening waardoor het realiseren van de taakstelling voor aanpassing energieprestatie bestaande woningvoorraad achterblijft.	ongewijzigd	
2.6 Duurzaamheid	4. Onvoldoende initiatieven door derden waardoor het realiseren van de doelstelling aandeel duurzame energie achterblijft.	ongewijzigd	
2.6 Duurzaamheid	5. Als gevolg van de groei van het weg- en railverkeer neemt de kans op geluidsoverlast toe.	ongewijzigd	
2.7 Wegen	1. Verminderde uitstraling en kwaliteit van de openbare ruimte bij keuze voor een lager gewenst niveau voor beheer als gevolg van beschikbaarheid van minder financiële middelen (toename van achterstallig onderhoud).	ongewijzigd	
2.7 Wegen	2. Als gevolg van minder financiële middelen en een lager gewenst niveau voor beheer vergroot de onveiligheid in de openbare ruimte (toename van achterstallig onderhoud).	ongewijzigd	
2.7 Wegen	3. Achterstand bij uitvoering werkzaamheden als gevolg van economische instabiliteit bij bedrijven.	ongewijzigd	
2.7 Wegen	4. Verhoogd risico aansprakelijkheidstelling gemeente bij toename van achterstand in het onderhoud van de openbare ruimte door vermindering van de financiële middelen.	ongewijzigd	
2.7 Wegen	5. Verminderde bereikbaarheid bij vorst en sneeuwval bij vermindering areaal te strooien wegen als gevolg van beschikbaarheid van minder financiële middelen.	ongewijzigd	
2.7 Wegen	6. Verhoogd risico aansprakelijkheidstelling gemeente.	ongewijzigd	

Product	Risico's begroting 2016	Gewijzigd/ Ongewijzigd tov Begroting 2016	Toelichting 1e Berap
2.8 Openbaar Groen	1. Verminderde uitstraling en kwaliteit van de openbare ruimte bij keuze voor een lager gewenst niveau voor beheer als gevolg van beschikbaarheid van minder financiële middelen (toename van achterstallig onderhoud).	ongewijzigd	
2.8 Openbaar Groen	2. Verhoogd risico aansprakelijkheidstelling gemeente.	ongewijzigd	
2.8 Openbaar Groen	3. Door verkoop van snippergroen zal de hoeveelheid openbaar groen verminderen. De groennorm kan hierdoor in het gedrang komen.	ongewijzigd	
2.8 Openbaar Groen	4. De verwachting is dat de verkoop van snippergroen geen opbrengsten zal genereren.	ongewijzigd	
2.9 Riolering	1. Hevige regenval met als gevolg capaciteitsgebrek van de riolering waardoor vuilemissie en (water)overlast toeneemt.	ongewijzigd	
2.9 Riolering	2. Financiële instabiliteit bij bedrijven waardoor achterstand bij uitvoering van werkzaamheden ontstaat.	ongewijzigd	
2.9 Riolering	3. Het risico om aansprakelijk gesteld te worden als gemeente.	ongewijzigd	
2.9 Riolering	4. Overtollig grondwater met als gevolg onvoldoende afvoermogelijkheden waardoor wateroverlast in woningen en bedrijven toeneemt.	ongewijzigd	
2.9 Riolering	5. Het risico om aansprakelijk gesteld te worden als gemeente.	ongewijzigd	
2.9 Riolering	6. Beperkte inzetbaarheid van personeel, ook in relatie met regionale samenwerking.	ongewijzigd	
2.10 Afval	1. Bij een (nationale) keuze voor verdergaande doelstellingen voor het scheiden van afval nemen kosten toe en zullen bestaande tarieven voor afvalinzameling moeten worden aangepast om een tekort in de begroting te voorkomen.	ongewijzigd	
2.10 Afval	2. Afvalinzameling bestaat grotendeels uit contracten met externen. In deze contracten kunnen zich problemen voordoen, zoals faillissementen en geschillen.	ongewijzigd	
2.10 Afval	3. Als gevolg van schommelingen in de grondstoffenmarkt bestaat de kans op fluctuaties in inkomsten uit afval met als gevolg een financieel nadeel in de begroting.	ongewijzigd	
2.10 Afval	4. Als gevolg van gedragsverandering bij de burger bestaat de kans op toename van zwerfvuil, afname van het scheidingspercentage en het oneigenlijk gebruik van afvalbakken waardoor kosten toenemen.	ongewijzigd	
2.11 Vastgoed	1. Als gevolg van minder financiële beschikbare middelen bestaat de kans op het achterblijven van de taakstelling met als gevolg een niet sluitende begroting.	ongewijzigd	

Product	Risico's begroting 2016	Gewijzigd/ Ongewijzigd tov Begroting 2016	Toelichting 1e Berap
2.11 Vastgoed	2. Als gevolg van de verslechterde situatie op de vastgoedmarkt bestaat de kans op verminderde afzetbaarheid waardoor opbrengsten achterblijven.	ongewijzigd	
2.11 Vastgoed	3. Als gevolg van het afnemen van activiteiten en het grotere aanbod van maatschappelijk vastgoed neemt leegstand toe.	ongewijzigd	
2.11 Vastgoed	4. Als gevolg van rechtstreekse storting van onderhoudsgelden aan derden zonder dat zij hier verantwoordingsverplichting op hebben, bestaat de kans dat deze middelen onjuist worden besteed. Met als gevolg dat de gemeente geconfronteerd wordt met extra kosten voor groot onderhoud.	ongewijzigd	
3.1 Maatschappelijke ondersteuning	1. De mate waarin onze inwoners en het sociale netwerk de eigen verantwoordelijkheid willen en kunnen oppakken.	ongewijzigd	
3.1 Maatschappelijke ondersteuning	2. Noodzaak tot bezuinigen, waardoor subsidie verlaagd moet worden	ongewijzigd	
3.1 Maatschappelijke ondersteuning	3. De mate waarin onze partners en inwoners taken en initiatieven van ons overnemen	ongewijzigd	
3.1 Maatschappelijke ondersteuning	4. Verhoging van eigen bijdragen, waardoor de meest kwetsbare groepen niet meer de zorg afnemen die voor hen noodzakelijk is	ongewijzigd	
3.1 Maatschappelijke ondersteuning	5. De mate waarin onze inwoners met het sociale netwerk de eigen verantwoordelijkheid willen en kunnen oppakken	ongewijzigd	
3.1 Maatschappelijke ondersteuning	6. Er is sprake van een openeind regeling, hetgeen financiële risico's met zich mee brengt.	ongewijzigd	
3.1 Maatschappelijke ondersteuning	7. Toename van de druk op de vrijwilligers en mantelzorgers	ongewijzigd	
3.1 Maatschappelijke ondersteuning	8. Mantelzorgers zijn moeilijk te bereiken	ongewijzigd	
3.1 Maatschappelijke ondersteuning	9. Noodzaak tot bezuinigen, waardoor subsidie verlaagd moet worden.	ongewijzigd	staat er 2 keer in, zie risico 2.
3.1 Maatschappelijke ondersteuning	10. Meer vrijwilligers met een 'rugzakje' met als gevolg een veranderende ondersteuningsvraag.	ongewijzigd	
3.1 Maatschappelijke ondersteuning	11. De mate waarin inwoners met een uitkering ingezet kunnen en willen worden om deze voorzieningen betaalbaar te houden	ongewijzigd	
3.2 Gezondheidszorg	1. Onvoldoende gedragsverandering van inwoners waardoor bewustwording en een gezonde leefstijl achterblijft.	ongewijzigd	
3.2 Gezondheidszorg	2. De noodzaak tot bezuinigen kan leiden tot minder inzet op preventieve activiteiten.	ongewijzigd	
3.2 Gezondheidszorg	3. Onvoldoende bereidheid van derden (vijf O's) om samen te werken waardoor doelstellingen niet of later gerealiseerd worden.	ongewijzigd	
3.3 Jeugd	1. Zie rapportage NAR inzake risicomanagement drie decentralisaties.	ongewijzigd	

Product	Risico's begroting 2016	Gewijzigd/ Ongewijzigd tov Begroting 2016	Toelichting 1e Berap
3.3 Jeugd	2. Op basis van het objectieve verdeelmodel 'Jeugd' is er sprake van een forse korting t.o.v. het budget 2015. Vooralsnog is het uitgangspunt dat de korting doorgevoerd wordt naar de jeugdzorgpartners. Hierover vindt in het najaar 2015 verder overleg plaats.	ongewijzigd	
3.3 Jeugd	3. Teruggang in financiële armslag van betrokken instellingen/organisatie en de gemeente kan negatieve gevolgen hebben voor de mate waarin het netwerk 'sluitend' kan zijn.	ongewijzigd	
3.3 Jeugd	4. Het niet adequaat reageren op jeugdoverlast kan leiden tot een verdere escalatie wat vervolgens imago schade kan opleveren voor de gemeente.	ongewijzigd	
3.5 Onderwijs	1. Vermindering subsidies partners brede school kan leiden tot verminderde inzet van deze partners bij de buitenschoolse activiteiten.	ongewijzigd	
3.5 Onderwijs	2. Toename van het gebruik van leerlingenvervoer met als gevolg overschrijding van het budget aangezien leerlingenvervoer een openeind regeling betreft.	ongewijzigd	
3.5 Onderwijs	3. Economische recessie kan leiden tot mindere deelname aan het maatschappelijk verkeer	ongewijzigd	
3.5 Onderwijs	4. Teruggang in financiële armslag van betrokken instellingen/organisaties en de gemeente kan negatieve gevolgen hebben voor de mate waarin het netwerk 'sluitend' kan zijn	ongewijzigd	
3.5 Onderwijs	5. Draagvlak binnen de wijk voor de brede school als sociaal hart van de wijk	ongewijzigd	
3.5 Onderwijs	6. Door de economische recessie en de situatie op de arbeidsmarkt verandert de vraag naar bepaalde beroepskwalificaties waardoor het lastiger is aansluiting te krijgen tussen schoolverlaters en de arbeidsmarkt.	ongewijzigd	
3.6 Voorschoolse voorzieningen	1. Onzekerheid ten aanzien van rijksuitkering onderwijsachterstandenbeleid na 1 januari 2016	gewijzigd	Rijksuitkering achterstandenbeleid is verlengd t/m 31-12-2017
3.6 Voorschoolse voorzieningen	2. Afnemende bereidheid ouders om deel te nemen aan voorschoolse voorzieningen	ongewijzigd	
3.6 Voorschoolse voorzieningen	3. Dalende kinderopvangtoeslagen vanuit het Rijk/belastingdienst	ongewijzigd	
3.6 Voorschoolse voorzieningen	4. Na harmonisering wordt peuterspeelzaalwerk voor een gedeelte duurder waardoor toegankelijkheid onder druk komt	ongewijzigd	

Product	Risico's begroting 2016	Gewijzigd/ Ongewijzigd tov Begroting 2016	Toelichting 1e Berap
3.6 Voorschoolse voorzieningen	5. Toegenomen werkloosheid als gevolg van de crisis kan leiden tot toename van de vraag naar peuterspeelzaalwerk met als gevolg dat kosten voor de gemeente toenemen	ongewijzigd	
3.6 Voorschoolse voorzieningen	6. Exploitatie brede scholen kan financieel onder druk komen te staan door onzekerheid in de kinderopvangbranche	ongewijzigd	
3.6 Voorschoolse voorzieningen	7. Onzekerheid ten aanzien van rijksuitkering onderwijsachterstandenbeleid na 1 januari 2016	gewijzigd	hetzelfde risico als onder regel 31
3.7 Sport	1. Hogere contributies met als gevolg dat sportdeelname niet meer voor iedereen bereikbaar is, waardoor de doelstellingen op gezondheidsgebied en sociale cohesie niet meer bereikt worden.	ongewijzigd	
3.7 Sport	2. Wet Markt en Overheid vraagt om kostprijsdekkende huur	ongewijzigd	
3.7 Sport	3. Een pakket bestaande uit zowel verlagen subsidie, vergroten eigen verantwoordelijkheid verenigingen en het doorberekenen van een hogere huur voor accommodaties, leveren samen een (te) grote financiële druk op bij (kwetsbare) verenigingen	ongewijzigd	
3.7 Sport	4. Mediapubliciteit kan directe gevolgen hebben voor exploitatie van voorzieningen, zowel in positieve als negatieve zin.	ongewijzigd	
3.7 Sport	5. Mate van bereidheid van vrijwilligers om zich in te zetten voor sportverenigingen (kwetsbaarheid verenigingen).	ongewijzigd	
3.7 Sport	6. Een lagere bereidheid tot samenwerking van externe partners met als gevolg dat de doelstelling niet wordt gerealiseerd.	ongewijzigd	
3.7 Sport	7. Onvoldoende investeren in onderhoud, renovatie en vervanging van sportaccommodaties en materialen brengt hogere onderhoudskosten op langere termijn met zich mee.	ongewijzigd	
3.7 Sport	8. Verdergaande vorm van privatisering legt grotere druk bij sportverenigingen	ongewijzigd	
3.8 Cultuur, toerisme en recreatie	1. Noodzaak tot bezuinigen bij de gemeente waardoor de subsidie aan Nieuwe Nobelaer verlaagd moet worden en de herhuisvesting in het geding komt. Dit kan leiden tot vershraling van het culturele aanbod binnen de gemeente en minder bezoekers wat weer leidt tot minder inkomsten bij gelijkblijvende kosten.	ongewijzigd	
3.8 Cultuur, toerisme en recreatie	2. Vanwege de economische recessie dalen de leerlingenaantallen en loopt het theaterbezoek terug wat leidt tot minder inkomsten bij Nieuwe Nobelaer.	ongewijzigd	
3.8 Cultuur, toerisme en recreatie	3. Versobering subsidiemogelijkheden door de provincie leidt tot vermindering van cultuureducatie dan wel extra kosten om doelstellingen te realiseren.	ongewijzigd	

Product	Risico's begroting 2016	Gewijzigd/ Ongewijzigd tov Begroting 2016	Toelichting 1e Berap
3.8 Cultuur, toerisme en recreatie	4. Als bezuinigingen noodzakelijk zijn, zal de subsidie voor cultuureducatie verlaagd moeten worden. Dit heeft als gevolg dat de uitvoering van het beleid onder druk komt te staan en hiermee de kwaliteit van het aanbod primair onderwijs.	ongewijzigd	
3.8 Cultuur, toerisme en recreatie	5. Als gevolg van de economische recessie worden minder inkomsten gegenereerd doordat er minder bezoekers naar Etten-Leur komen.	ongewijzigd	
3.8 Cultuur, toerisme en recreatie	6. Leegstand in het winkelhart heeft een minder aantrekkelijk voorzieningenniveau waardoor er minder bezoekers komen.	ongewijzigd	
3.8 Cultuur, toerisme en recreatie	7. Noodzaak tot bezuinigen bij de gemeente waardoor de subsidie voor evenementen verlaagd moet worden (in euro's of verminderde facilitering). Dit kan leiden tot minder evenementen.	ongewijzigd	
3.8 Cultuur, toerisme en recreatie	8. Afname van het aantal vrijwilligers om evenementen te organiseren waardoor het organiseren van evenementen in het gedrang komt met als gevolg afname van het aantal evenementen of de veiligheid ervan.	ongewijzigd	
3.8 Cultuur, toerisme en recreatie	9. Inkomstenbronnen voor evenementen drogen op door de huidige economische situatie waardoor het organiseren van evenementen in het gevaar komt. Dit kan leiden tot minder bezoekers /aantrekkingskracht voor de gemeente Etten-Leur.	ongewijzigd	
3.8 Cultuur, toerisme en recreatie	10. Minder particuliere initiatieven en de noodzaak tot bezuinigen waardoor de subsidie verlaagd moet worden. Dit zet de uitvoering onder druk.	ongewijzigd	
3.9 Wijken	1. Stopzetten van de bijdrage voor wijkontwikkelingsplannen door Woonstichting Etten-Leur met als gevolg dat de gemeente in een lager tempo wijkontwikkelingsplannen opstelt of zelf meer middelen moet inzetten.	ongewijzigd	
3.9 Wijken	2. Politieke keuze om geen budget meer beschikbaar te stellen voor de wijken en het niet door andere O's daarvoor in de plaats treden.	ongewijzigd	
3.9 Wijken	3. Onvoldoende beschikbaarheid van middelen waardoor kansrijke en op termijn mogelijk financieel gunstige bewonersinitiatieven niet worden opgepakt.	ongewijzigd	
3.9 Wijken	4. Onvoldoende bereidheid van partners om medewerking te verlenen aan het wijkgericht werken waardoor doelstelling niet of later worden gerealiseerd.	ongewijzigd	

Product	Risico's begroting 2016	Gewijzigd/ Ongewijzigd tov Begroting 2016	Toelichting 1e Berap
3.10 Werk	1. Verdergaande rijksbezuinigingen beperken de mogelijkheden tot het investeren in de arbeidsontwikkeling van werkzoekenden (re-integratie) en het bieden van aangepaste werkgelegenheid aan personen met een arbeidsbeperking tot gevolg	ongewijzigd	
3.10 Werk	2. Conflicterende belangen bij samenwerking met andere gemeenten binnen de intergemeentelijke sociale dienst Werkplein Hart van West-Brabant kan het realiseren van de beoogde re-integratiedoelstellingen belemmeren.	ongewijzigd	
3.10 Werk	3. Door verdergaande rijksbezuinigingen en verslechterde marktomstandigheden (o.a. afname diensten door gemeenten) bestaat het risico dat de exploitatie van WVS-groep, en daarmee het creëren van Wsw-dienstverbanden, onder druk komt te staan.	ongewijzigd	
3.10 Werk	4. Uitkeringsgerechtigden/ werkzoekenden nemen onvoldoende eigen verantwoordelijkheid voor het verbeteren van hun kansen op de arbeidsmarkt en het vinden van werk	ongewijzigd	
3.10 Werk	5. Niet doorzetten van het huidige economisch herstel zal weerslag hebben op de economische bedrijvigheid en werkloosheid/ instroom in de bijstand.	ongewijzigd	
3.10 Werk	6. Het bedrijfsleven neemt onvoldoende verantwoordelijkheid voor het creëren van de afgesproken arbeidsplaatsen voor personen met een arbeidsbeperking (baanafspraken uit Sociaal Akkoord 2013), waardoor de doelgroep waar de gemeente een verantwoordelijkheid heeft minder kansen op de arbeidsmarkt krijgt.	ongewijzigd	
3.11 Inkomen	1. Afzwakkend economisch herstel betekent een aanhoudend hoge instroom in de bijstand waardoor het rijksbudget ter dekking van de uitkeringslasten ontoereikend is.	ongewijzigd	
3.11 Inkomen	2. In januari 2015 is het Werkplein Hart van West-Brabant van start gegaan, waarbij zes afzonderlijke diensten samengevoegd zijn tot één organisatie. Het jaar 2015 is voor het Werkplein een opbouwjaar, waarbij de interne organisatie verder vormgegeven wordt. Het risico bestaat dat er te veel focus ligt op deze interne organisatieontwikkeling, wat ten koste kan gaan van de resultaten in termen van uitstroom naar werk en fraudebestrijding.	ongewijzigd	
3.11 Inkomen	3. Bijstandsfraude kan leiden tot hogere uitkeringslasten dan uit het rijksbudget gedekt kan worden.	ongewijzigd	

Product	Risico's begroting 2016	Gewijzigd/ Ongewijzigd tov Begroting 2016	Toelichting 1e Berap
3.12 Minima	1. Het huidige economische herstel en (nog beperkt) groeiende werkgelegenheid dringen later door tot de doelgroep rond het sociaal minimum. Dit maakt dat het aantal burgers dat afhankelijk is van een inkomen op het sociaal minimum nog altijd toeneemt.	ongewijzigd	
3.12 Minima	2. Toename van het aantal minima kan een toename in de aanspraak op de minimaregelingen tot gevolg hebben, met als gevolg overschrijding van de budgetten minimabeleid (betreft openeind regeling).	ongewijzigd	
3.12 Minima	3. Als gevolg van gemeentelijke bezuinigingen kan het minimabeleid onder druk komen te staan.	ongewijzigd	